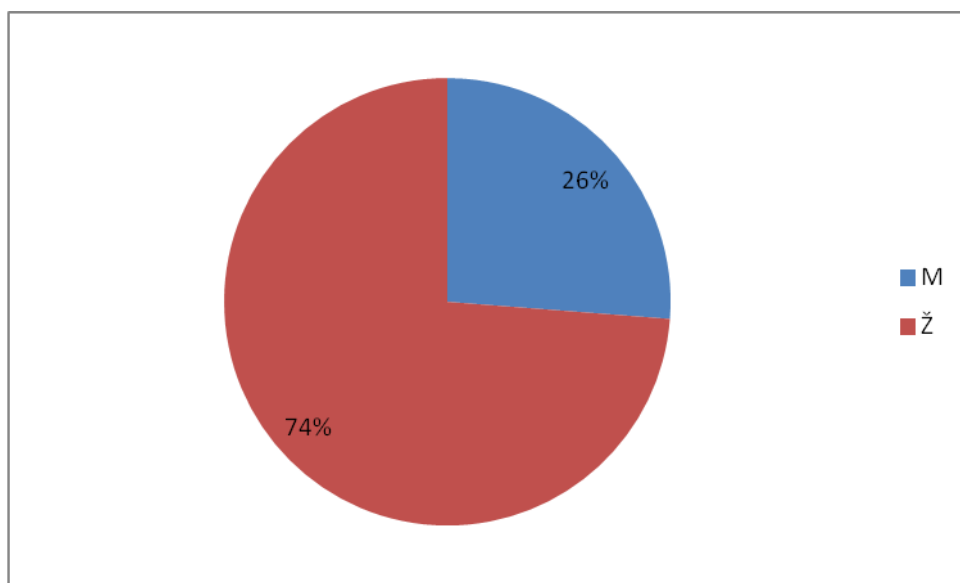

ANALIZA STANJA NA PODROČJU ZDRAVJA PRI DELU V TRGOVINSKI DEJAVNOSTI

Analiza stanja na področju zdravja pri delu v trgovinski dejavnosti temelji na 206 prejetih anketnih vprašalnikih, ki sta jih od svojih članov in zainteresirane javnosti zbrala projektna partnerja Trgovinska zbornica Slovenije in Sindikat delavcev trgovine Slovenije.

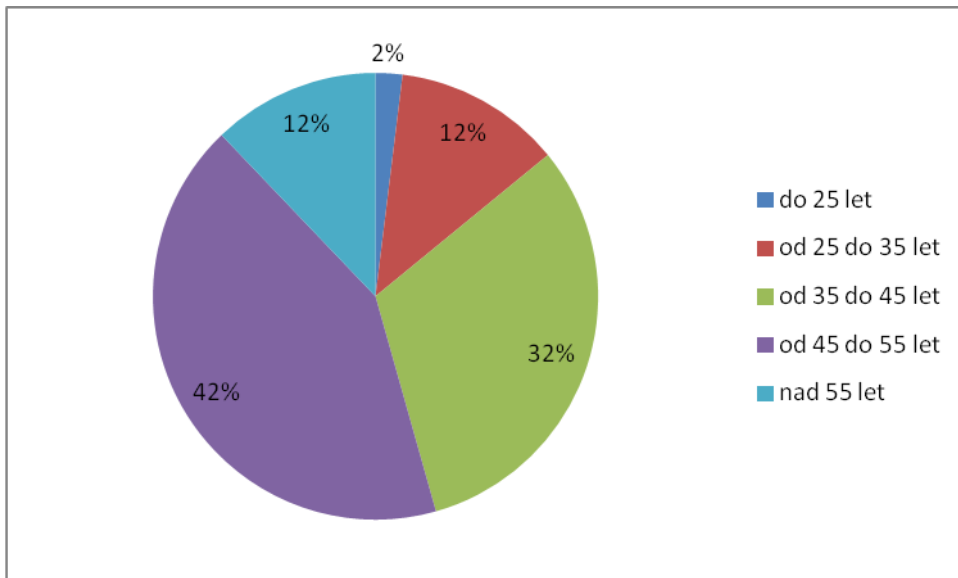
Najprej je predstavljena analiza po posameznih vprašanjih, ki smo jih anketirancem zastavili v anketnem vprašalniku, in sicer po deležih. V nadaljevanju sledi primerjava najpomembnejših kazalnikov, kot so odsotnost zaradi bolezni, najdaljša odsotnost zaradi bolezni, vzrok bolezni, odsotnost zaradi poškodbe izven dela, najdaljša odsotnost zaradi poškodbe, odsotnost zaradi nege družinskega člana, prisotnost na delovnem mestu kljub bolezni, vzroki za prisotnost na delovnem mestu kljub bolezni, odsotnost z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni in obveščenost o programu promocije zdravja na delovnem mestu glede na štiri tipične profile v trgovinski dejavnosti (direktor, poslovodja, prodajalec in skladiščnik). V zadnjem delu analize smo se osredotočili na štiri tipične profile v trgovinski dejavnosti, ker se bo prav na te poklice opirala vsebina desetih delavnic, ki jih bomo izvedli po območju celotne Slovenije in tudi vsebina končne zloženke.

1. Anketni vprašalnik je izpolnilo 152 žensk in 54 moških, skupaj 206 anketirancev.

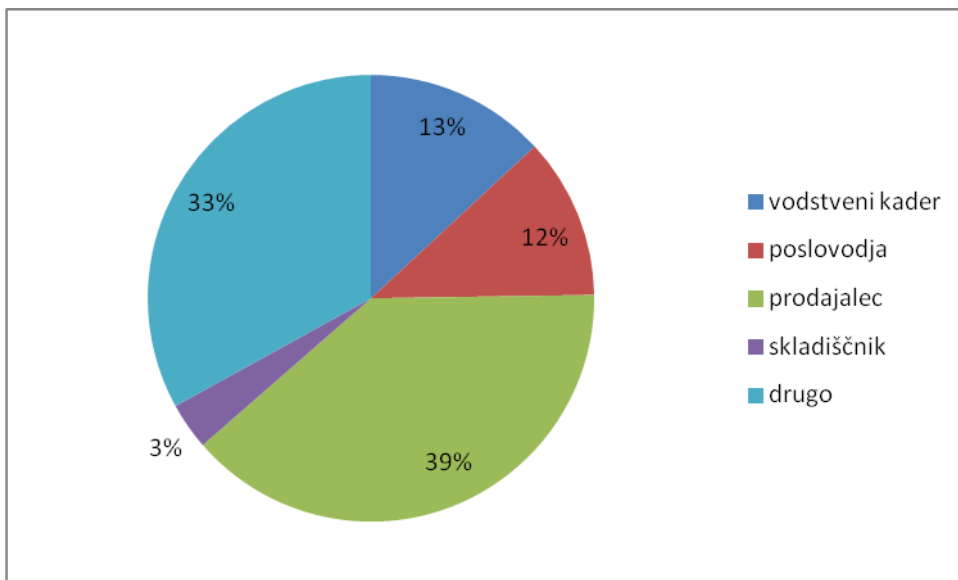
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

2. Starost anketirancev

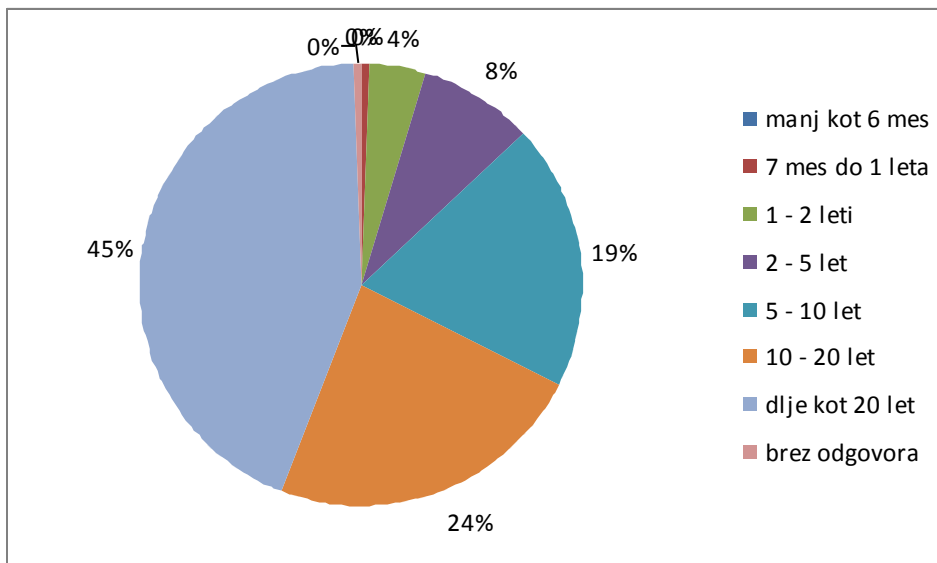
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

3. Položaj anketirancev v podjetju

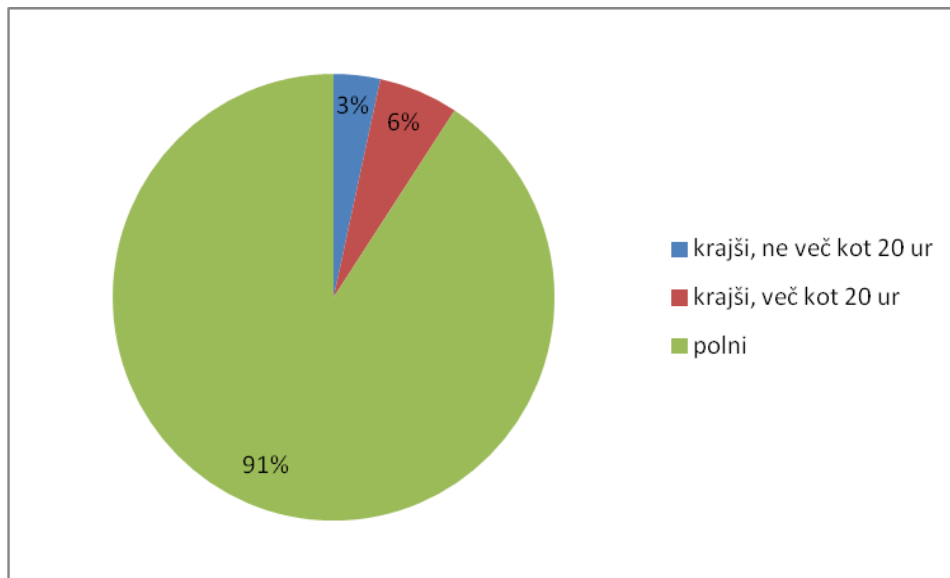
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

4. Kako dolgo ste že zaposleni v tem podjetju?

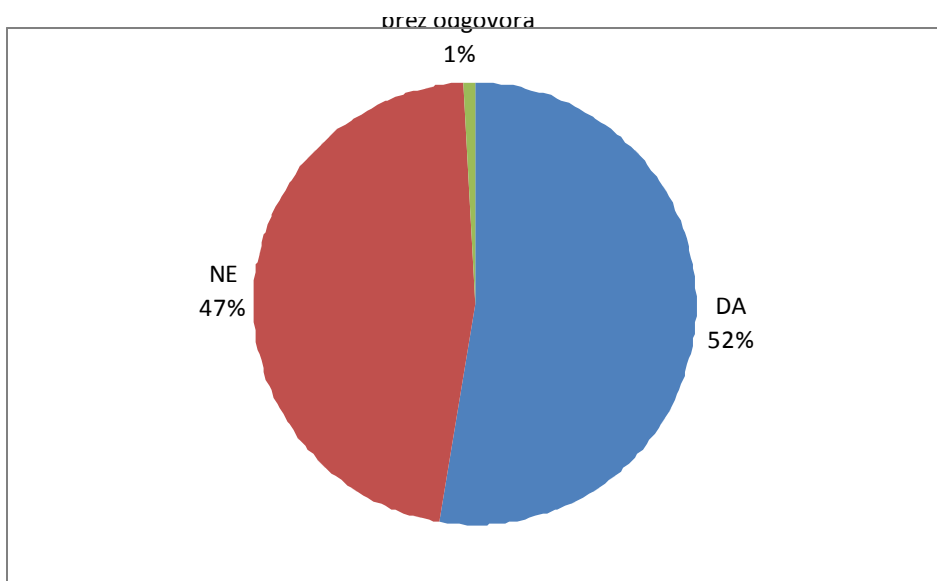
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

5. Kakšen je vaš delovni čas?

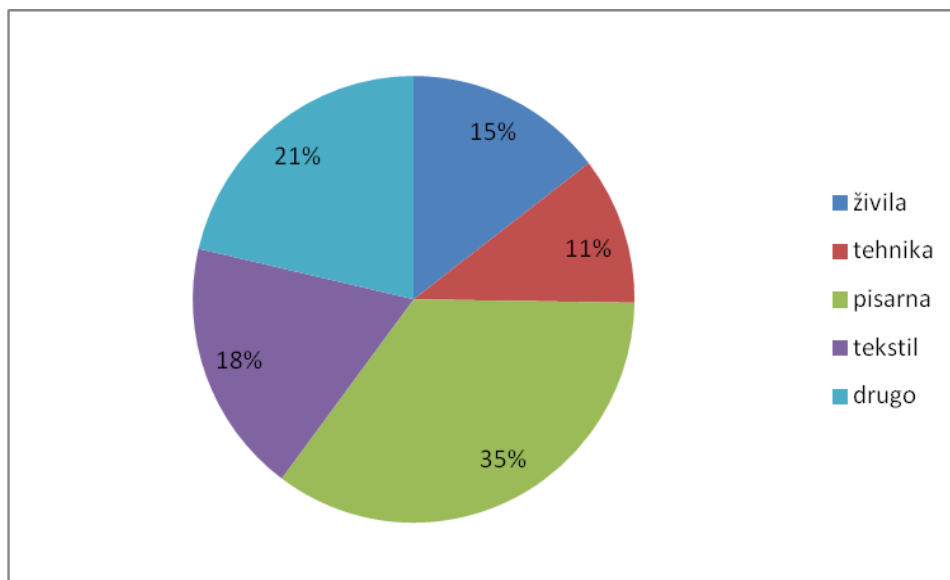
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

6. Ali vaše delo poteka v izmenah?

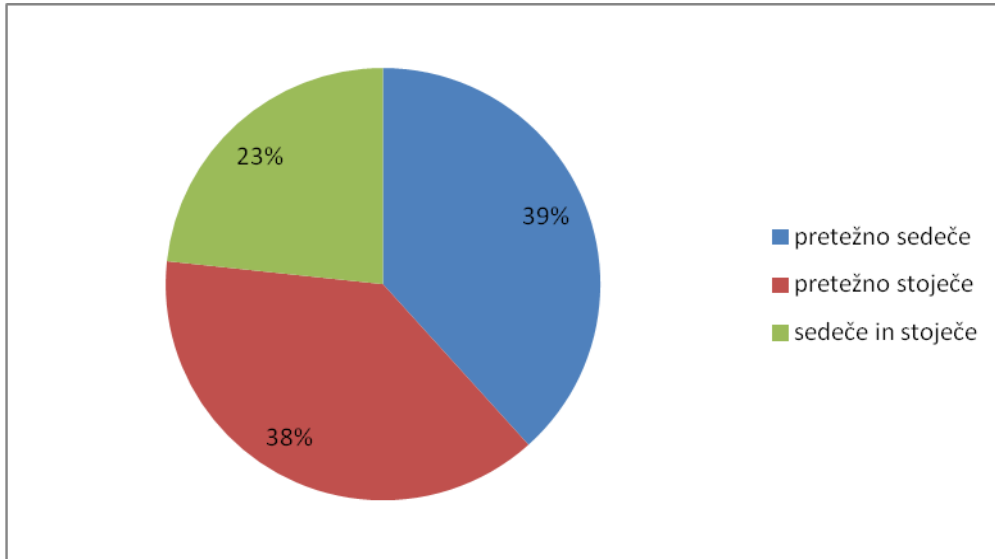
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

7. V katerem oddelku oziroma na katerem področju znotraj vašega podjetja ste zaposleni?

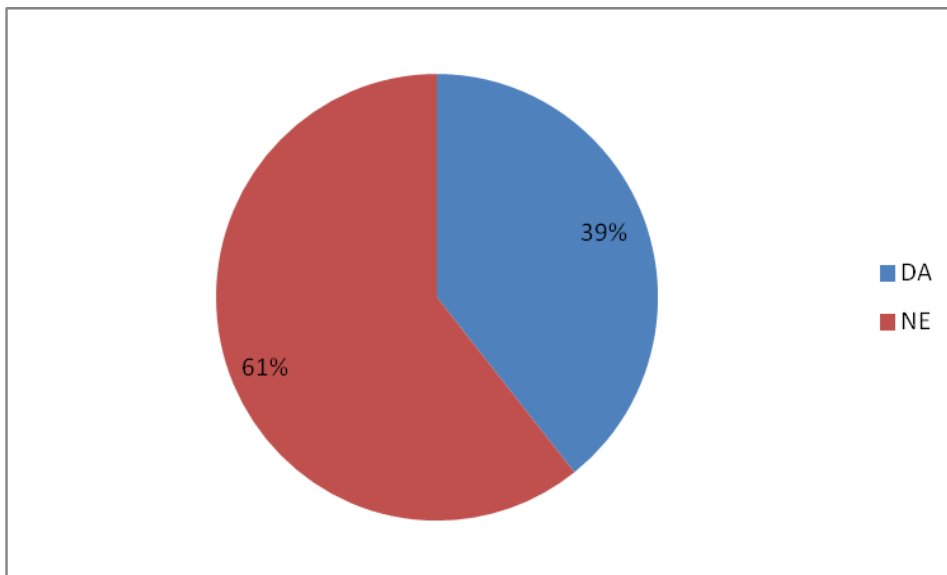
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

8. Ali je delo anketirancev pretežno sedeče, pretežno stoječe, ali sedeče in stoječe:

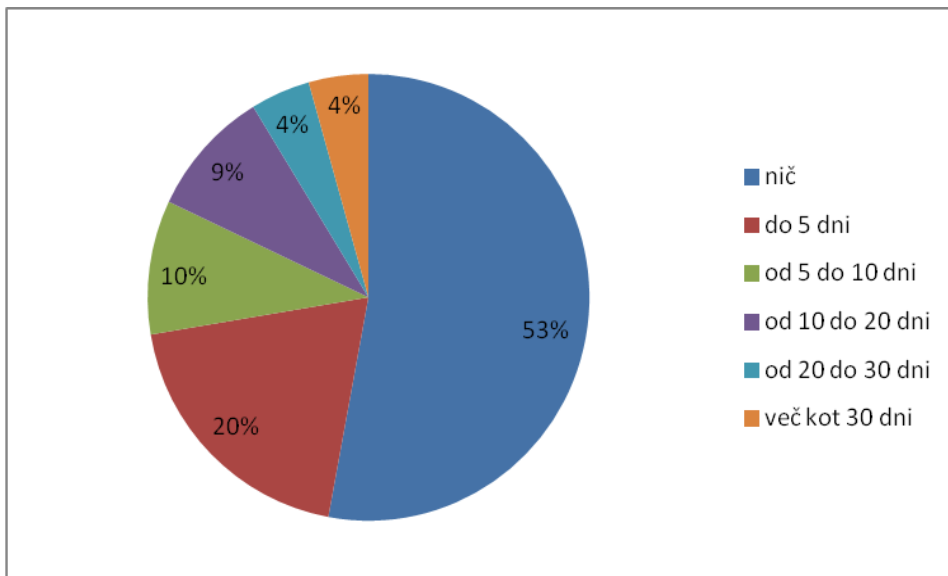
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

9. Ali ste pri vašem delu izpostavljeni temperaturnim razlikam?

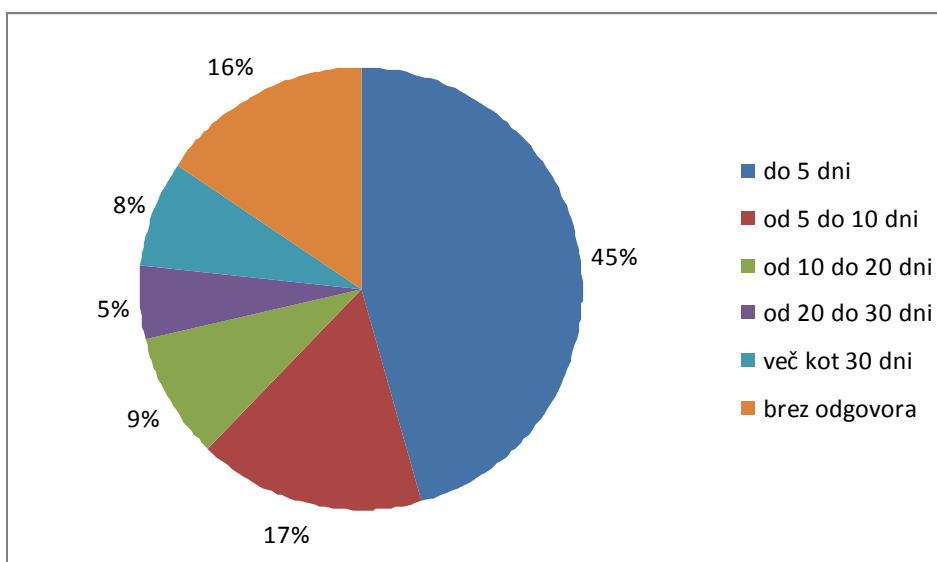
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

10. Koliko dni ste bili v zadnjem letu odsotni z dela zaradi vaše bolezni?

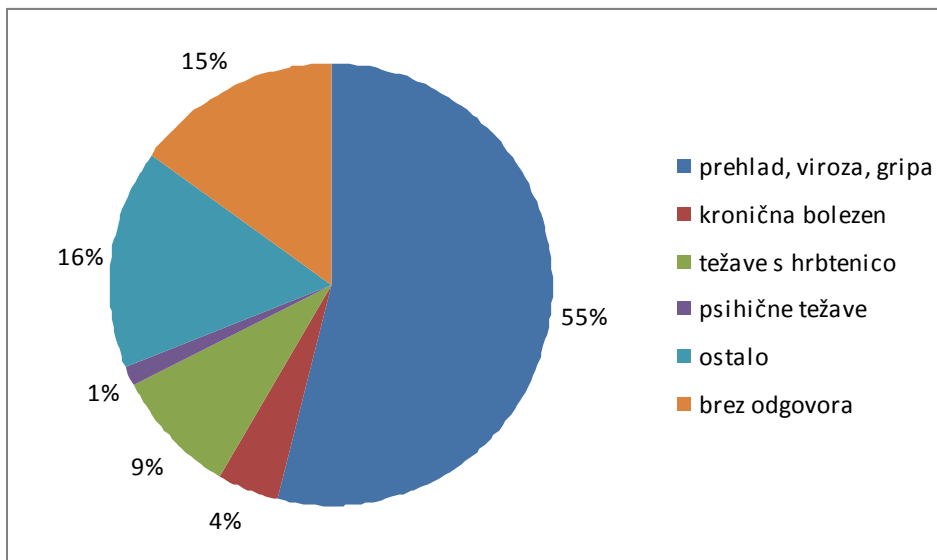
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

11. Koliko dni nepretrgoma je trajala najdaljša odsotnost z dela zaradi vaše bolezni v zadnjih dveh letih?

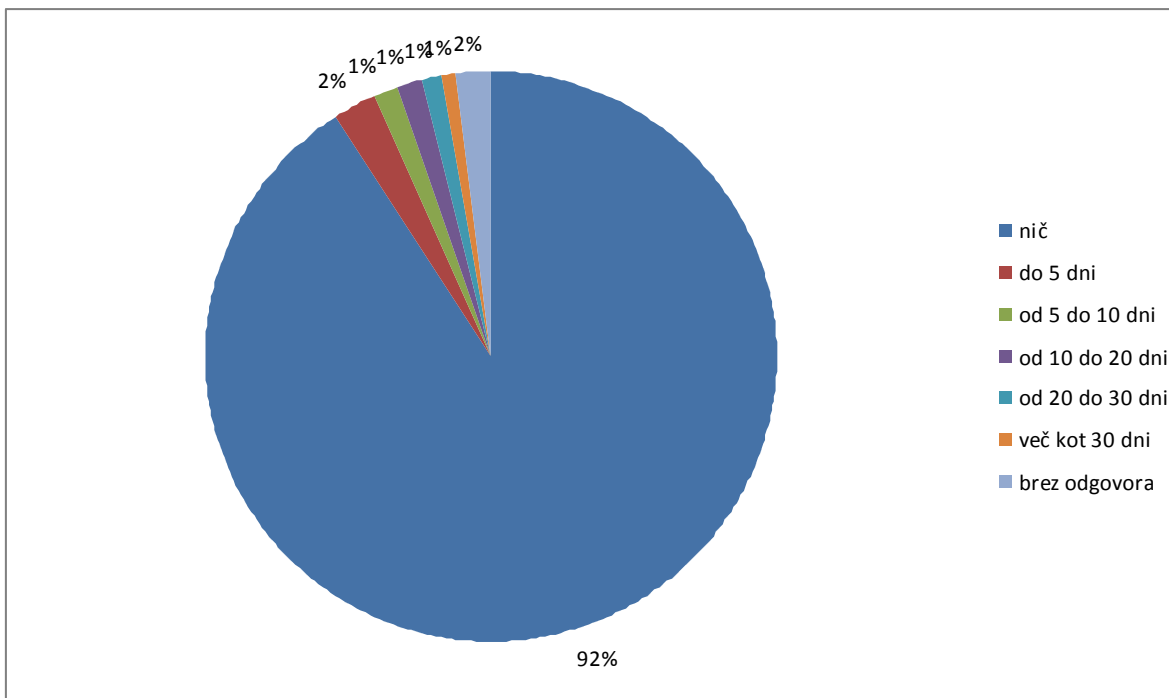
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

12. Kaj je največkrat vzrok za vašo odsotnost z dela zaradi bolezni?

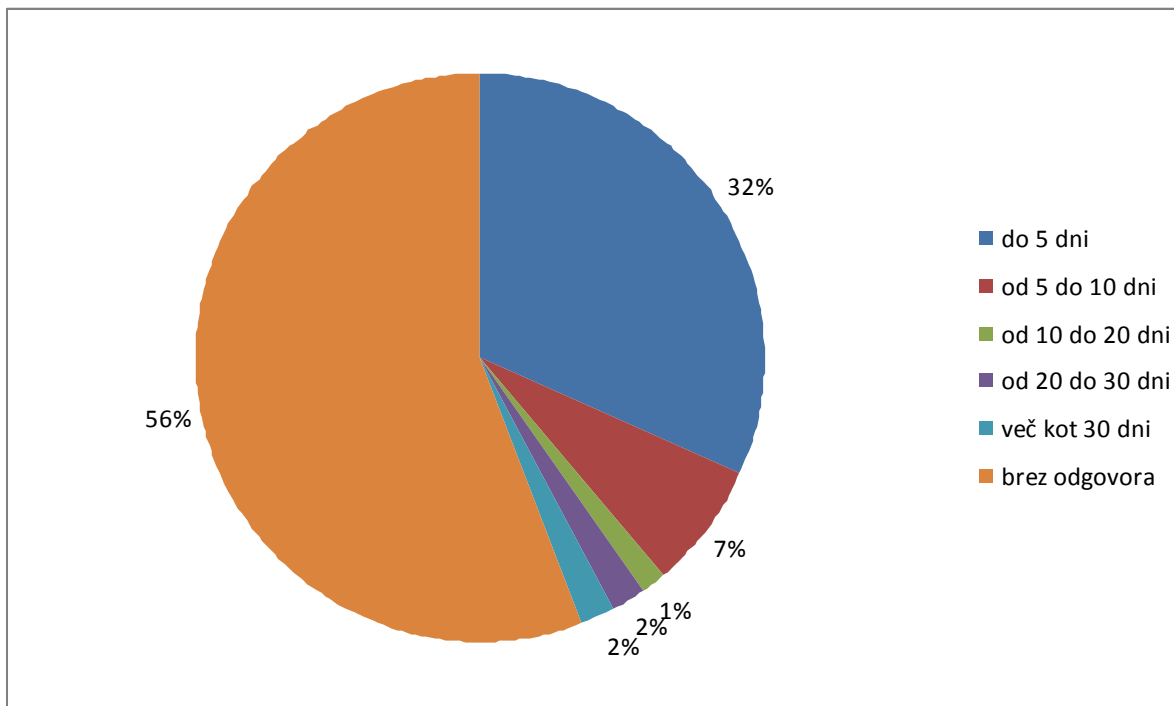
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

13. Koliko dni ste bili v zadnjem letu odsotni z dela zaradi vaše poškodbe izven dela?

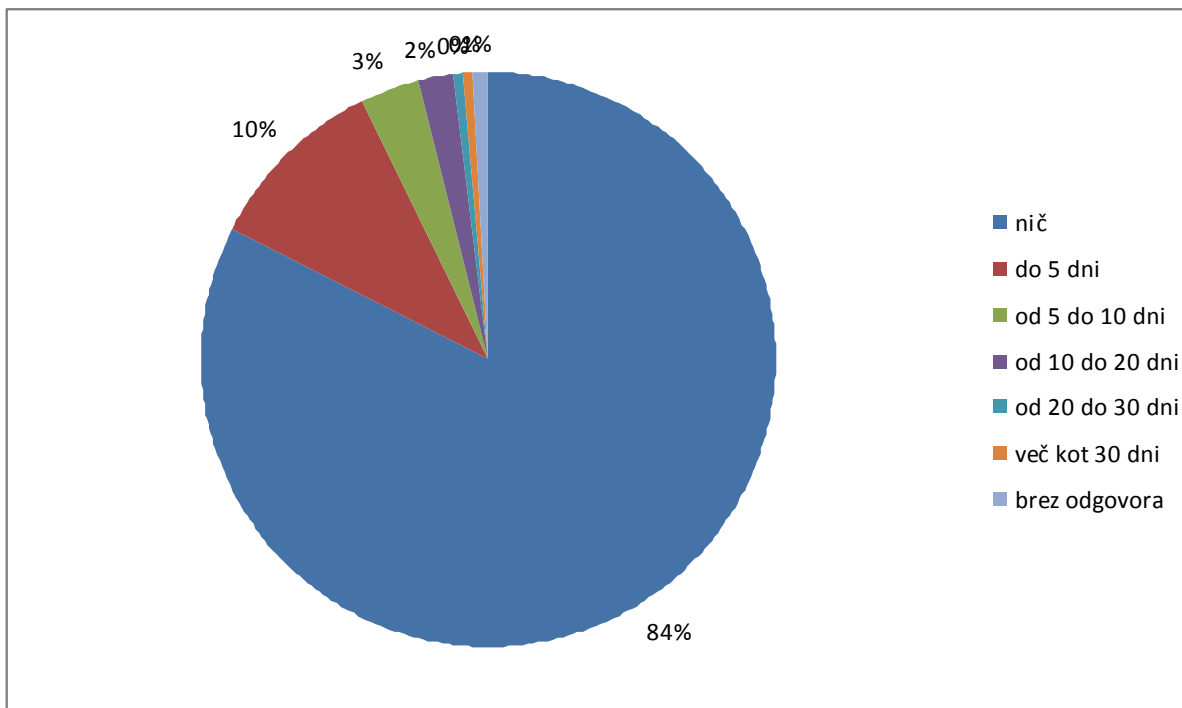
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

14. Koliko dni nepretrgoma je trajala najdaljša odsotnost z dela zaradi vaše poškodbe izven dela v zadnjih dveh letih?

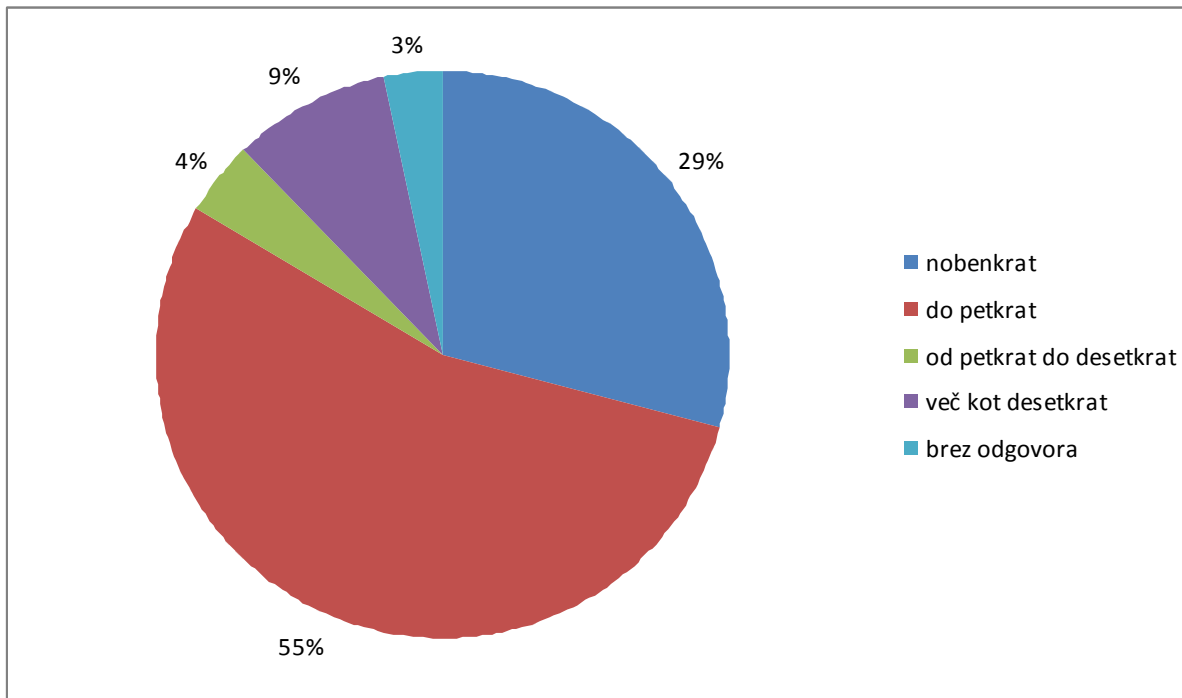
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

15. Koliko dni ste bili v zadnjem letu odsotni z dela zaradi nege družinskega člana?

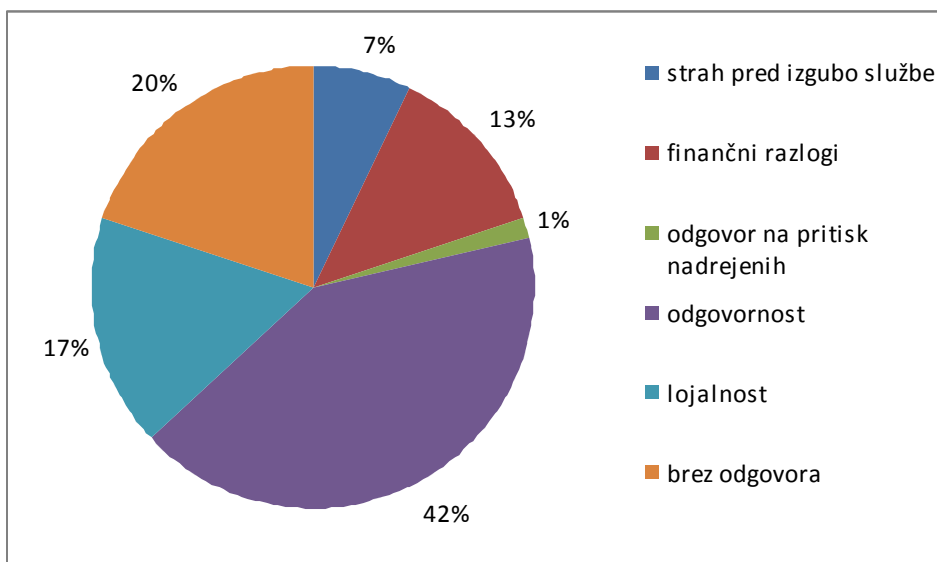
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

16. Kolikokrat ste v zadnjem letu ostali v službi ali prišli v službo kljub boleznim (prezentizem)?

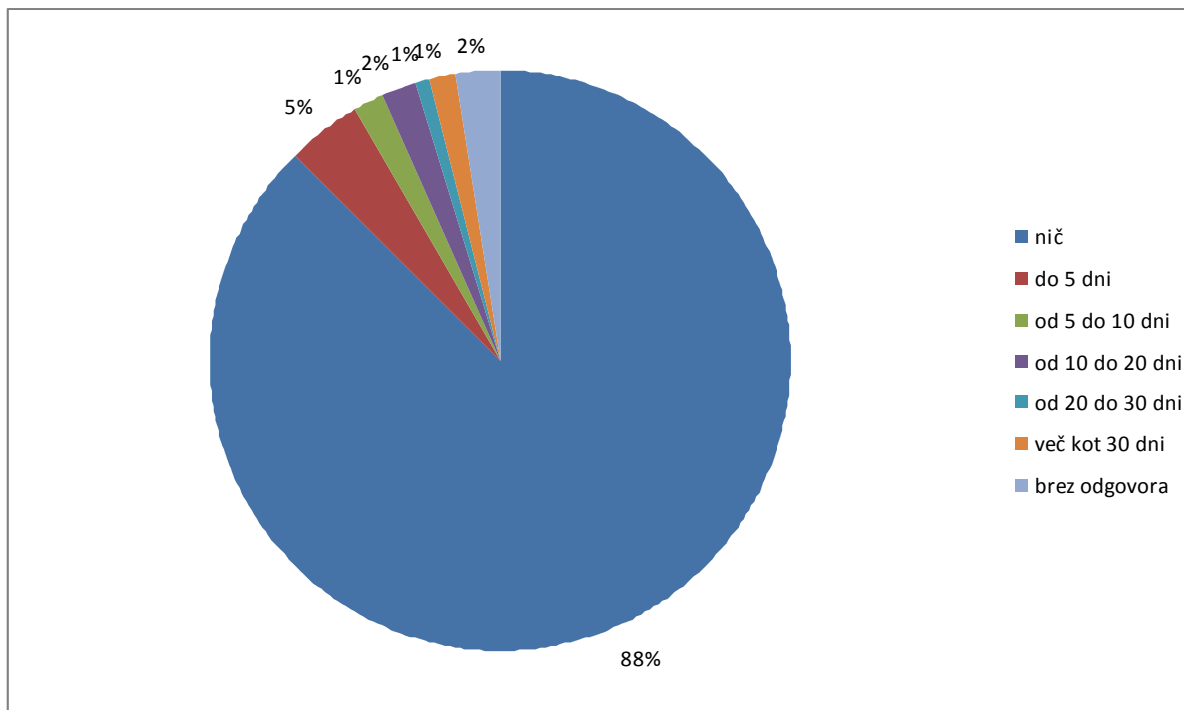
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

17. Kaj je najpogostejši razlog za to, da ste ostali v službi ali prišli v službo kljub boleznim (prezentizem)?

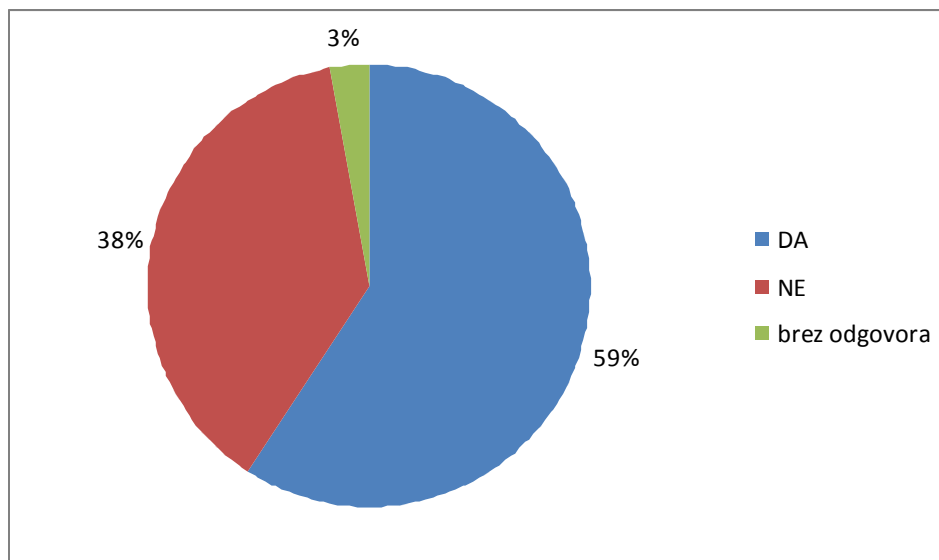
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

18. Koliko dni ste bili v zadnjem letu odsotni z dela zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni?

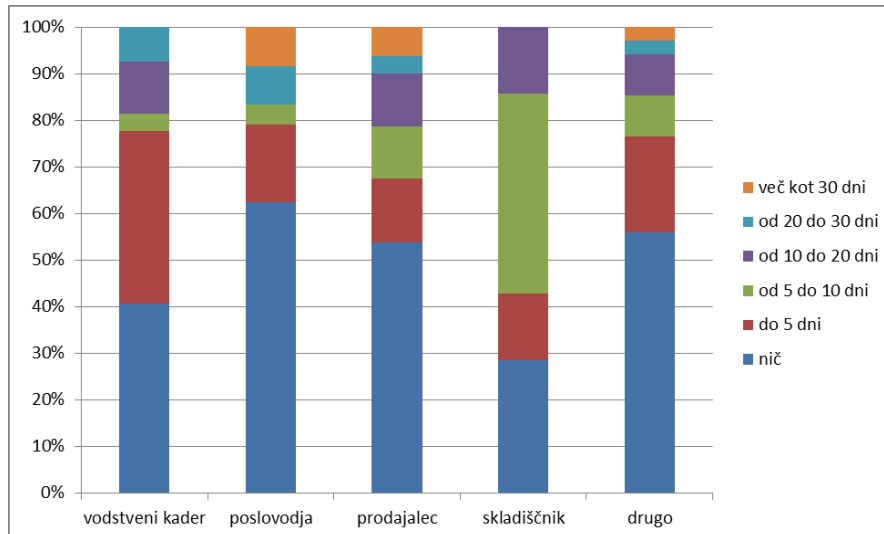
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

19. Obveščенost anketirancev o programu promocije zdravja na delovnem mestu (plakati, oglasne deske, elektronska pošta, sestanki...).

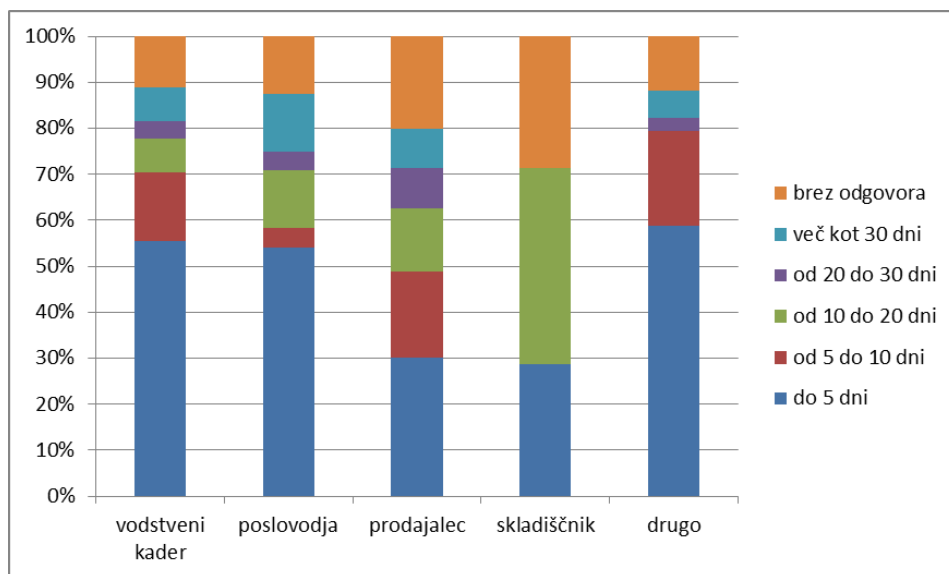
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

10. Odsotnost zaradi bolezni	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
nič	11	15	43	2	38
do 5 dni	10	4	11	1	14
od 5 do 10 dni	1	1	9	3	6
od 10 do 20 dni	3	0	9	1	6
od 20 do 30 dni	2	2	3	0	2
več kot 30 dni	0	2	5	0	2
SKUPAJ	27	24	80	7	68

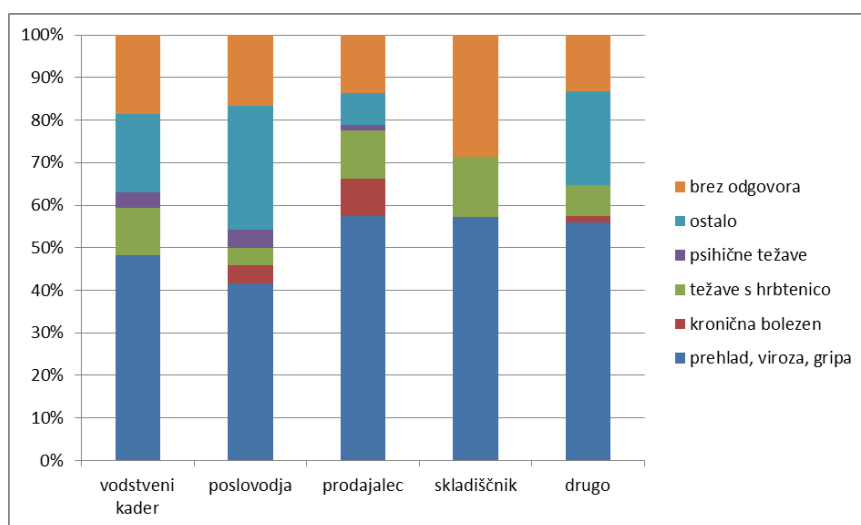
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

11. Najdaljša odsotnost zaradi bolezni	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
do 5 dni	15	13	24	2	40
od 5 do 10 dni	4	1	15	0	14
od 10 do 20 dni	2	3	11	3	0
od 20 do 30 dni	1	1	7	0	2
več kot 30 dni	2	3	7	0	4
brez odgovora	3	3	16	2	8
SKUPAJ	27	24	80	7	68

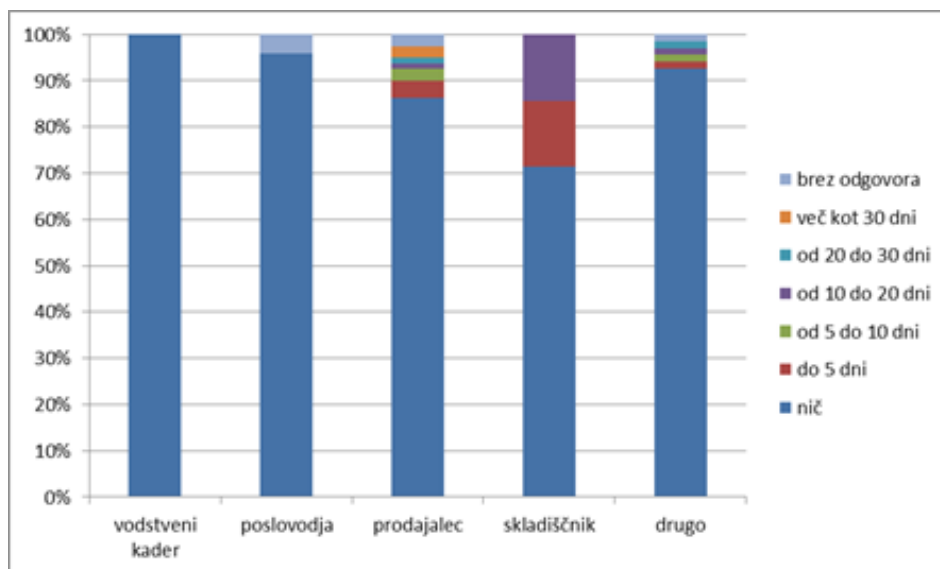
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

12. Vzrok - bolezen	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
prehlad, viroza, gripa	13	10	46	4	38
kronična bolezen	0	1	7	0	1
težave s hrbtenico	3	1	9	1	5
psihične težave	1	1	1	0	0
ostalo	5	7	6	0	15
brez odgovora	5	4	11	2	9
SKUPAJ	27	24	80	7	68

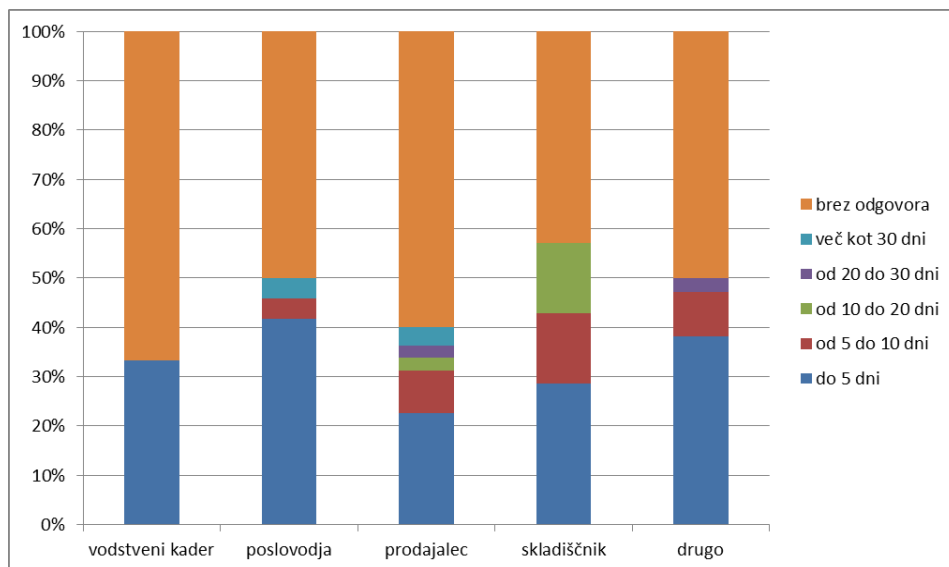
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

13. Odsotnost zaradi poškodbe	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
nič	27	23	69	5	63
do 5 dni	0	0	3	1	1
od 5 do 10 dni	0	0	2	0	1
od 10 do 20 dni	0	0	1	1	1
od 20 do 30 dni	0	0	1	0	1
več kot 30 dni	0	0	2	0	0
brez odgovora	0	1	2	0	1
SKUPAJ	27	24	80	7	68

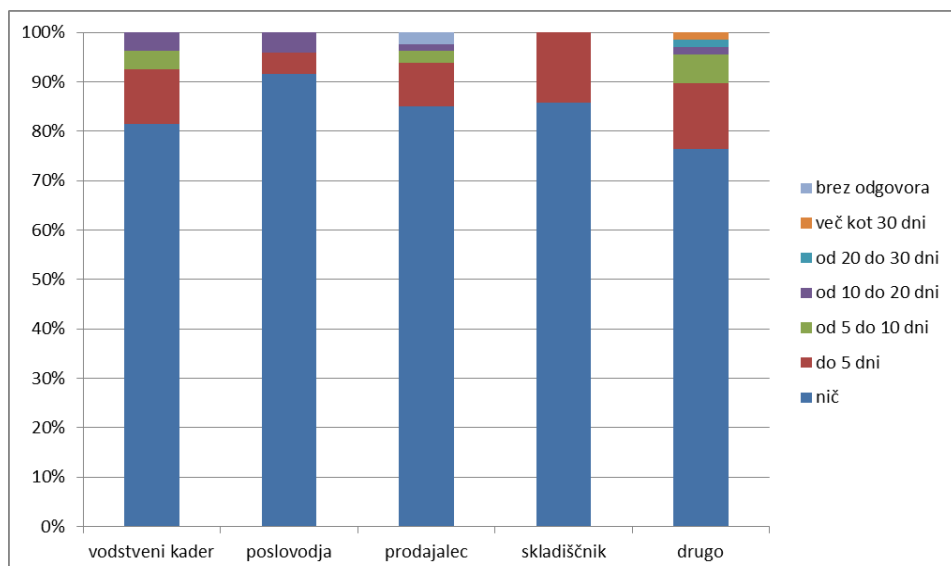
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

14. Najdaljša odsotnost - poškodba	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
do 5 dni	9	10	18	2	26
od 5 do 10 dni	0	1	7	1	6
od 10 do 20 dni	0	0	2	1	0
od 20 do 30 dni	0	0	2	0	2
več kot 30 dni	0	1	3	0	0
brez odgovora	18	12	48	3	34
SKUPAJ	27	24	80	7	68

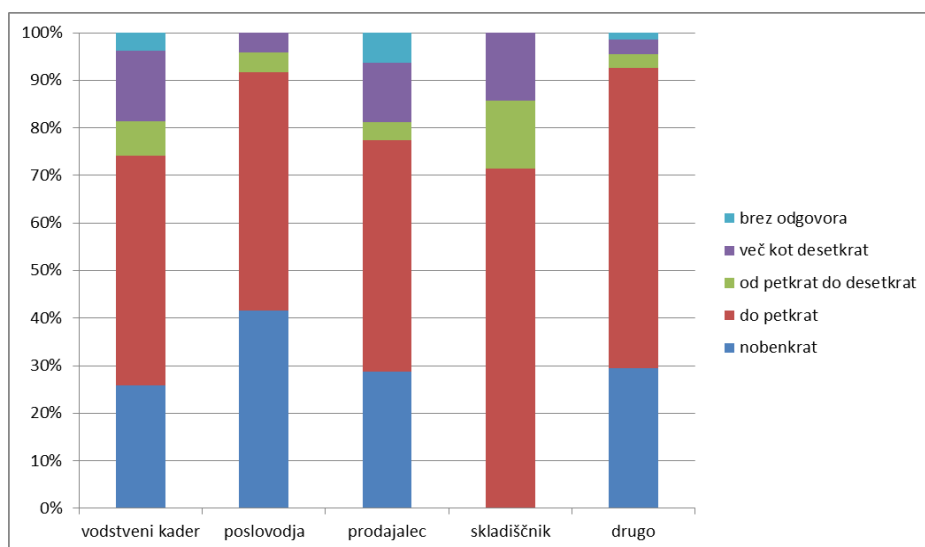
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

15. Nega družinskega člana	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
nič	22	22	68	6	52
do 5 dni	3	1	7	1	9
od 5 do 10 dni	1	0	2	0	4
od 10 do 20 dni	1	1	1	0	1
od 20 do 30 dni	0	0	0	0	1
več kot 30 dni	0	0	0	0	1
brez odgovora	0	0	2	0	0
SKUPAJ	27	24	80	7	68

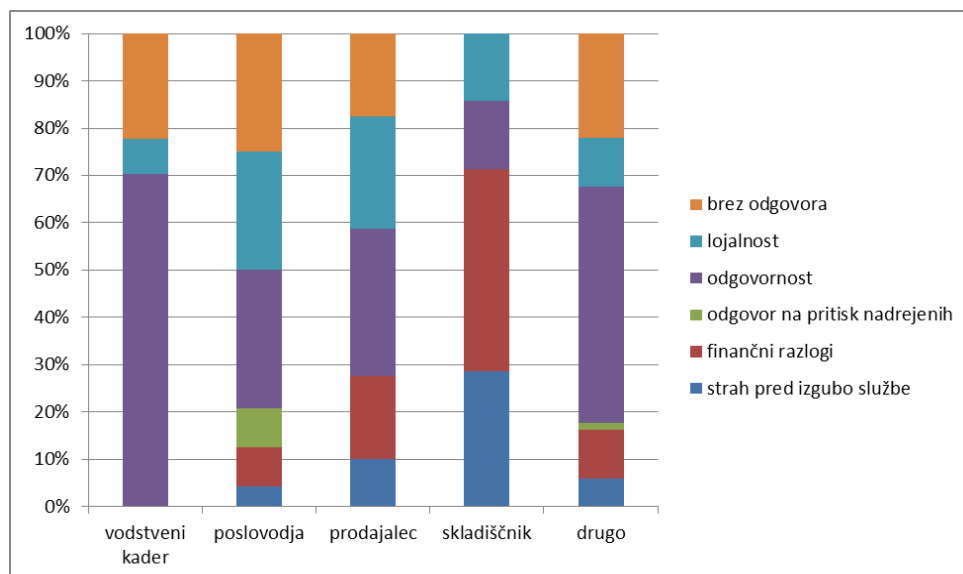
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

16. Prezentizem	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
nobenkrat	7	10	23	0	20
do petkrat	13	12	39	5	43
od petkrat do desetkrat	2	1	3	1	2
več kot desetkrat	4	1	10	1	2
brez odgovora	1	0	5	0	1
SKUPAJ	27	24	80	7	68

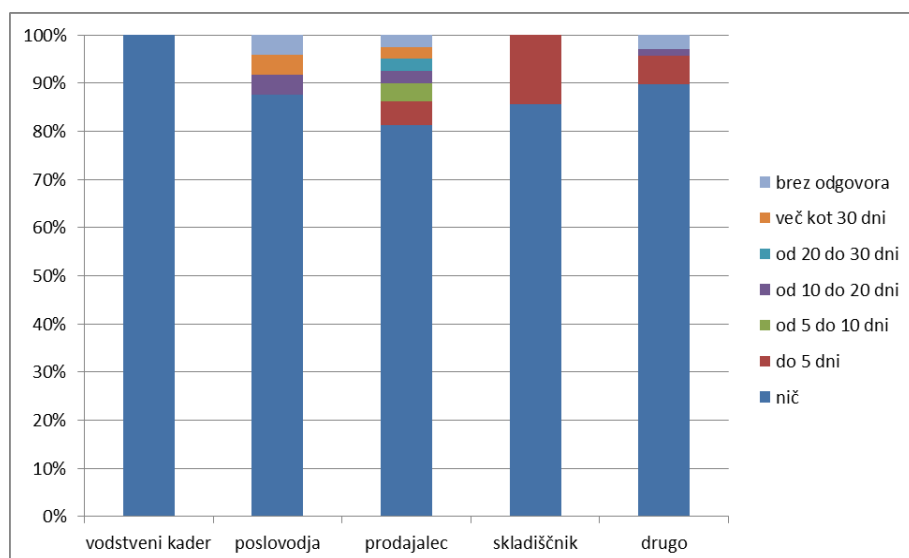
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

17. Razlog za prezentizem	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
strah pred izgubo službe	0	1	8	2	4
finančni razlogi	0	2	14	3	7
odgovor na pritisk nadrejenih	0	2	0	0	1
odgovornost	19	7	25	1	34
lojalnost	2	6	19	1	7
brez odgovora	6	6	14	0	15
SKUPAJ	27	24	80	7	68

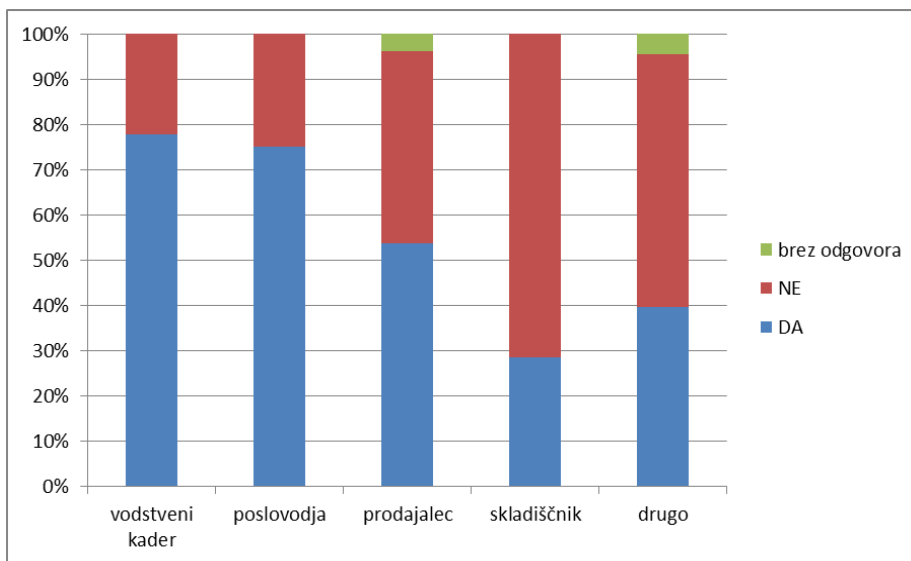
VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

18. Nezgoda pri delu/poklicna bolezen	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
nič	27	21	65	6	61
do 5 dni	0	0	4	1	4
od 5 do 10 dni	0	0	3	0	0
od 10 do 20 dni	0	1	2	0	1
od 20 do 30 dni	0	0	2	0	0
več kot 30 dni	0	1	2	0	0
brez odgovora	0	1	2	0	2
SKUPAJ	27	24	80	7	68

VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

19. Promocija zdravja	vodstveni kader	poslovodja	prodajalec	skladiščnik	drugo
DA	21	18	43	2	27
NE	6	6	34	5	38
brez odgovora	0	0	3	0	3
SKUPAJ	27	24	80	7	68

VIR: Anketni vprašalnik TZS, 12/2013

Zaključki analize:

1. Anketni vprašalnik je izpolnilo 152 žensk in 54 moških, kar v odstotkih predstavlja 74% žensk in 26% moških.
2. Največ anketirancev je starih med 45 in 55 let (42%), sledijo stari med 35 in 45 let (32%), med 25 in 35 let (12%) in nad 55 let (12%). Mlajši od 25 let predstavljajo 2% anketirancev.
3. Glede na položaj anketirancev v podjetju je največ prodajalcev (39%), sledijo druga delovna mesta (33%), vodstveni kader (13%), poslovodje (12%) in skladiščniki (3%).
4. Največ anketirancev je v podjetju zaposlenih dlje kot 20 let (45%). Sledijo tisti, ki so v podjetju zaposleni 10 do 20 let (24%), 5 do 10 let (19%), 2 do 5 let (8%), 1 do 2 leti (4%) in 7 mesecev do enega leta (1%). Med anketiranci ni osebe, zaposlene v podjetju manj kot 6 mesecev.
5. Kar 91% anketiranih ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas. Pogodbo o zaposlitvi z krajšim delovnim časom, vendar več kot 20 ur na teden ima sklenjenih 6% anketiranih in pogodbe o zaposlitvi z krajšim delovnim časom, vendar manj kot 20 ur na teden 3% anketiranih.
6. Delo v izmenah opravlja 52% anketiranih.
7. Glede na oddelek oziroma področje znotraj podjetja največji delež predstavlja delo v pisarni (35%), sledi drugo delo (21%), tekstil (18%), živila (15%) in tehnika (11%).
8. Svoje delo 39% anketirancev opravlja pretežno sedeče, 38% pretežno stoječe in 23% sedeče in stoječe.
9. Temperaturnim razlikam je izpostavljenih 61% anketirancev.
10. Na vprašanje koliko dni v zadnjem letu so bili anketiranci odsotni z dela zaradi njihove bolezni jih je 53% odgovorilo z nič. Sledijo odsotni do 5 dni (20%), od 5 do 10 dni (10%), od 10 do 20 dni (9%), od 20 do 30 dni (4%) in več kot 30 dni (4%).
11. Najdaljša odsotnost z dela zaradi bolezni je nepretrgoma trajala največ do 5 dni (45%), nato sledi od 5 do 10 dni (17%), 10 do 20 dni (9%), več kot 30 dni (8%) in od 20 do 30 dni (5%).
12. Najpogostejši vzrok z dela zaradi bolezni je prehlad, viroza in gripa (55%), nato sledijo ostale zdravstvene težave (16%), težave s hrbtenico (9%), kronične bolezni (4%) in psihične težave (1%).
13. Zaradi poškodbe izven dela skoraj ni bilo odsotnih, z nič je namreč na vprašanje odgovorilo 92% anketirancev. Nato sledi do 5 dni (2%) in vsi ostali odgovori (po 1%).
14. Najdaljša odsotnost z dela zaradi poškodbe je trajala do 5 dni (32%), sledijo od 5 do 10 dni (7%), od 20 do 30 dni in več kot 30 dni (po 2%) in od 10 do 20 dni (1%).

15. Zaradi nege družinskega člana 84% anketiranih sploh ni bilo odsotnih z dela. Največ odsotnih je bilo do 5 dni (10%), nato sledijo od 5 do 10 dni (3%) in od 10 do 20 dni (2%).
16. Največ anketirancev je kljub bolezni je ostalo v službi ali prišlo v službo do petkrat (55%), nato sledi nobenkoli (29%), več kot desetkrat (9%) in od petkrat do desetkrat (4%).
17. Najpogostejši razlog za prezentizem je odgovornost (42%), lojalnost (17%), finančni razlogi (13%), strah pred izgubo službe (7%) in odgovor na pritisk sodelavcev in nadrejenih (1%).
18. Zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni 88% anketiranih v zadnjem letu sploh ni bilo odsotnih. Do pet dni je bilo odsotnih 5% anketiranih, nato sledi od 10 do 20 dni (2%) in od 5 do 10 dni, od 20 do 30 dni in več kot 30 dni (po 1%).
19. 59% anketirancev je seznanjenih z promocijo zdravja na delovnem mestu.

V nadaljevanju so predstavljeni posamezni kazalniki glede na štiri tipične profile v trgovinski dejavnosti, in sicer direktor oziroma vodstveni kader, poslovodja, prodajalec, skladiščnik in druga delovna mesta.

1. Največ odsotnosti zaradi bolezni smo zasledili pri prodajalcih, nato sledijo zaposleni na drugih delovnih mestih, vodstveni kader, poslovodje in skladiščniki.
Pri vsakem tipičnem profilu je moč zaslediti, da je največ odsotnih do pet dni potem pa se število odsotnosti z vsakim nadaljnjim dnevom zmanjšuje.
2. Kazalnik najdaljše odsotnosti zaradi bolezni glede na število dni je pokazal, da je največ zaposlenih v vseh tipičnih profilih odsotnih z dela do pet dni, potem pa število odsotnosti z vsakim nadaljnjim dnevom strmo pada. Največje število odsotnih z več kot petimi dnevi smo zasledili pri prodajalcih, kjer je 56 anketirancev od 80, ki so odgovorili na to vprašanje odgovorilo, da so odsotni več kot pet dni.
3. Vzrok za odsotnost pri vseh tipičnih profilih največkrat predstavlja prehlad, viroza in gripa, na kar lahko navezujemo tudi prejšnji kazalnik, ki je pokazal, da je največ zaposlenih odsotnih z dela do pet dni. Potem sledijo ostale zdravstvene težave, ki niso natančno definirane, težave s hrbtenico, kronične bolezni in psihične težave. Največ težav s hrbtenico zasledimo pri prodajalcih, nato sledijo zaposleni na drugih delovnih mestih, vodstveni kader, poslovodje in skladiščniki. Kronične bolezni smo zasledili samo pri prodajalcih, poslovodjah in zaposlenih na drugih delovnih mestih. Psihične težave pa zasledimo samo pri vodstvenem kadru, poslovodjah in prodajalcih, kjer smo pri vsakem naštetem profilu prejeli samo po en tovrsten odgovor.

4. Kazalnik odsotnosti zaradi poškodbe izven dela pri vseh tipičnih profilih kaže, da je tovrstnih odsotnosti zelo malo. Največ odsotnosti zaradi poškodb izven dela smo zasledili pri prodajalcih in zaposlenih na drugih delovnih mestih.
5. Največ zaposlenih, ki so odsotni zaradi poškodbe izven dela, je odsotnih do pet dni. Sledi število odsotnosti od 5 do 10 dni, nato pa z vsakim nadaljnjim dnevom število odsotnosti pada. Največje število dni, ko so zaposleni odsotni zaradi poškodbe izven dela zasledimo pri zaposlenih na drugih delovnih mestih, sledijo prodajalci, poslovodje, vodstveni kader in skladiščniki.
6. Kazalnik odsotnosti z dela zaradi nege družinskega člana pri vseh tipičnih profilih izkazuje zelo malo odsotnosti. Največ zaposlenih je iz tega razloga odsotnih do 5 dni, potem pa z vsakim dnevom število odsotnosti pada. Največ odsotnosti po tipičnih profilih zasledimo pri zaposlenih na drugih delovnih mestih, potem sledijo prodajalci, vodstveni kader, poslovodje in skladiščniki.
7. Kazalnik prisotnosti na delovnem mestu kljub bolezni (prezentizem) kaže, da je največ zaposlenih, ki ostanejo ali pridejo na delo kljub bolezni prodajalcev, nato sledijo zaposleni na drugih delovnih mestih, vodstveni kader, poslovodje in skladiščniki. Največ zaposlenih ostane ali pride na delo kljub bolezni do petkrat na leto, potem pa število prisotnosti strmo pade.
8. Razlog za prezentizem je največkrat odgovornost, sledi lojalnost, finančni razlogi, strah pred izgubo službe in z tremi odgovori od 165ih odgovor na pritisk nadrejenih in sodelavcev.
9. Zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni je zelo malo odsotnosti. Največ odsotnosti zasledimo pri prodajalcih, nato sledijo zaposleni na drugih delovnih mestih, poslovodje in skladiščniki. Pri vodstvenem kadru odsotnosti zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni sploh nismo zasledili.
10. Kazalnik obveščenosti o promociji zdravja na delovnem mestu kaže, da so vodstveni kader, poslovodje in prodajalci v večjem deležu seznanjeni z promocijo zdravja. Več neseznanjenih kot seznanjenih z promocijo zdravja pa zasledimo pri zaposlenih na drugih delovnih mestih in pri skladiščnikih. Glede na štiri tipične profile so najbolj seznanjeni z promocijo zdravja na delovnem mestu vodilni delavci.